

NOVEMBER EN IK

Leesexemplaar

NOVEMBER
ROMAN
NOVEN
Delfien
Vanden
Heede

P E L C K M A N S

“How deep is your love?
How deep is your love?
I really mean to learn
‘Cause we’re living in a world of fools
Breaking us down when they all should let us be
We belong to you and me (na-na-na-na-na)”

How Deep Is Your Love

BEE GEES

Donderdag 5 november 2020, 19u37

Als een uitloper van het nieuws verschijnt het opsporingsbericht op mijn televisiescherm. De vermoedheid die ik over me heen liet komen en die bizar genoeg feller toeslaat op een dag waarop ik absoluut niets heb gedaan, is verjaagd door een stoot adrenaline wanneer ik haar foto zie. Ik moet te plots zijn opgestaan uit de zetel, want het halfvolle bakje opwarmlasagne is uit mijn schoot gegleden en op het tapijt beland. Vloekend probeer ik de tomatensaus met mijn ene hand van de witte wol te scheppen, terwijl ik op de tast met mijn andere hand de afstandsbediening op de salontafel zoek en vind. Ik pauzeer het beeld, pluk wat lasagnevellen van het tapijt. Mijn oren suizen. *Missing*, lees ik. 37 jaar. 1 meter 64. Bruine krullen. Grijs ogen. Getaande huidskleur. Normale lichaamsbouw. Haar naam staat bij het bericht: Elly.

Ze staart me aan door het televisiescherm. Ik veeg besluiteloos wat haar uit mijn gezicht en daarmee ook, besef ik te laat, stukjes lasagne op mijn voorhoofd. Ik spreek haar naam voorzichtig hardop uit. Het is het eerste wat ik vandaag zeg. Mijn stem klinkt raspand. Ik verbaas me over de toon van mijn stem, haperend en lager dan ik had verwacht. Ik loop naar de badkamer, ijsbeer tussen het toilet en de wastafel. Elly: vermist.

Ik pauzeer bij de wastafel, neem een washandje, maak het nat en was de lasagne van mijn voorhoofd. Ik neem een handdoek, ijsbeer weer naar het toilet en ga op het toiletdeksel zitten met mijn hoofd in de handdoek begraven. Mijn hoofd tolt. Ik geloof niet in het voorbestemde lot. Het leven is gewoon een aaneenrijging van toevalligheden. Toch? Maar waarom verschijnt ze dan net nu op mijn televisiescherm? Net nu ze de laatste weken door mijn hoofd spookt?

Het begon met een opgevallende doos waspoeder in de supermarkt. Ik liep langs de rayon en de geur gaf me vinders in de buik. Eerst kwam het gevoel, dan pas het besef aan wie het waspoeder me deed terugdenken. Elly. Vijf minuten heb ik daar verdwaasd gestaan, terwijl een winkelmedewerker de brokken waspoeder opveegde. Wat was die puberale ervaring in mijn buik geweest? Hoe kon een banale stomme geur me zo terug katapulteren naar jaren geleden? Word ik seniel?

De week erna bakte mijn onderbuurman afbakbroodjes en legde ze op zijn terras onder me. Meer als een fysieke beleving dan een herinnering sloeg de heimwee toe. Elly, die enkel vers warm brood lustte en elke ochtend haar afbakbroodjes uit de oven haalde en op haar vensterbank legde, voordat ze me wakker maakte door eerst aan mijn tenen en vervolgens aan mijn oren te likken. De herinnering wond me zo op dat ik in de geschiedenis van mijn laptop op zoek ging naar haar e-mailadres of gsm-nummer, maar ik vond niets meer terug.

Een paar dagen erna gebeurde er opnieuw iets. Nadat ik boodschappen was gaan doen, vond ik een meisje op de dorpel bij de voordeur van mijn appartement. Een hoopje verdriet op de grond, met haar armen om haar knieën en haar hoofd ertussen. Ze kon niet ouder geweest zijn dan tien jaar. Tussen haar benen klonk een gedempt gesnik. Het voelde ongepast om over haar heen te stappen en de voordeur te openen, dus ik had treuzelend, zogezegd op zoek naar mijn sleutels, in mijn boodschappen gerommeld totdat ze me had opgemerkt. Ietwat beschaamd was ze opgestaan. Ze had haar tranen en snot afgeveegd aan de mouw van haar trui. Bij het wegwandelen had ze haar schouders zwaar met zich megedragen als natte wol aan een waslijn.

Het is vreemd om als buitenstaander naar die eerste scheuren in een ziel te kijken. Hoe alles nog binnenkomt zoals een zee zonder golfbrekers. Wanneer was de laatste keer dat ik zo vol overgave als dat meisje had gehuild? Of voor hetzelfde geld – want hoe dicht liggen beide emoties bij elkaar – me uitzinnig blij had gevoeld? Voor het eerst sinds lange tijd brak er iets in mij.

‘Wacht’, had ik naar haar geroepen.

Ze was op enkele meters van me blijven staan en had zich half omgedraaid. Ze was zo broos dat ze haar evenwicht bijna verloor bij het omdraaien, als een te zwaar geladen pakezel op een helling. Ze keek me niet aan. Haar blik richtte ze op de grond naar haar kinderschoenen: All Stars met hartjes en plastic leeuwen tussen de veters geregen als decoratie.

Ik vroeg haar of alles oké was en had meteen spijt van de vraag. Het was zo uitermate belachelijk en nietszeggend. Uiteraard was niet alles oké, want dan had ze niet zitten janken op de dorpel van mijn appartement. Toen ik haar leeftijd had, zou ik waarschijnlijk snel ‘ja’ geknikt hebben op zo’n vraag en me hebben weggehaast, beschaamd voor mijn huilgezicht. Zij was dapperder. Ze snotterde en schudde eerlijk van nee.

‘Ze hebben me buitengesloten.’

Ze huilde nu luider, met lange uithalen.

Ik liep naar haar toe en boog me wat voorover.

‘Wie heeft je buitengesloten?’

Ze jammerde en jankte wat.

‘Ik begrijp niet wat je zegt. Wie?’

‘Mijn mama en mijn zus. Ik was in de woonkamer. Toen zeiden ze dat ze naar mijn tante gingen, maar ik moest thuisblijven omdat ik stout was en toen liep ik achter hen naar buiten en viel de deur dicht, maar ze waren al weg en nu kan ik niet meer naar binnen.’

‘Dus... je bent niet buitengesloten, maar je hebt jezelf buitengesloten?’

Het meisje knikte. ‘Het was niet mijn bedoeling, maar ik wil mee naar tante en ik weet niet waarom ik niet mee mocht. Ik weet écht niet waarom!’

Ze ademde zo snel dat ze bijna hyperventileerde. Er hing wat opgedroogd speeksel in haar mondhoek en ze had een korst op haar lippen. Haar haren zagen er ongekamd en fettig uit. Er was duidelijk iets niet pluis. Het

was niet eens wat ze zei, maar vooral hoe ze het zei: haar hoofd tussen haar schouders, haar lichaam van me wegdraaiend, haar blik die mijn ogen ontweek, een uitvlucht zocht, spijt dat ze iemand in vertrouwen had genomen. De pose van een naaktslak die verstijft tot het zout zijn vel heeft bereikt.

Het deed me terugdenken aan al die keren dat mijn ouders me buitensloten. Soms gebeurde het omdat ik mijn bord niet leegat, andere keren omdat ik ‘tegen-draads’ deed (wat dat ook mocht betekenen). Meer dan eens was het zonder reden.

‘Ik ben je beu’, zei mama dan. ‘Ga maar even buitenstaan.’

Ik was een schreeuwer, een schelder, een stamper. Of toch: het eerste uur. Daarna raasde ik uit op het terras en smeed me tegen het terrasraam om hun aandacht te trekken en me weer binnen te laten, om te staken tegen het onrecht dat me was aangedaan, maar vooral om geen schrik te krijgen van de valavond die me vanop het terras leek te willen aanvallen. De geluiden die ik niet kon thuisbrengen (geritsel, ge-oehoe, gehijg) en vanuit het grijze niets op de loer lagen totdat de avond langzaam pikzwart werd en over me heen torende. Als ik me hard genoeg liet horen, beschermde ik mijzelf, dacht ik. Dan was ik gevaarlijker dan de nacht rondom me.

Al roepend zag ik vanachter het terrasraam hoe mijn ouders de tafel afruimden, de afwas deden, met elkaar praatten, mijn broer hielpen met zijn huiswerk en zich naar

de woonkamer begaven. Terwijl mijn geroep overging in gekrijs, deden ze het licht in de keuken uit, vlak bij het glasraam waarop ik bonkte. Zonder aandacht aan me te besteden, verplaatsten ze zich naar de woonkamer en installeerden zich in de zetel met mijn broertje tussen hen in. Het gele licht van de leeslamp en de televisie in de woonkamer scheen te zwak om me voldoende licht te geven en ik viel stil terwijl ik naar hun perfecte gezin in de zetel keek. Ik voelde de koude die zich onder mijn slaapkleed nestelde en de wind die mijn betraande wangen deed pikken.

Op zulke momenten kon ik niets anders doen dan wachten. Ik vlijde me meestal tegen het raam en maakte met mijn adem dampvlekken, waarin ik met mijn vinger hartjes tekende. Zoveel hartjes, totdat er niets meer over was van de dampvlek en ik herbegon, zoals bij een mantra. Dit deed ik totdat ik in slaap viel en met elk zuchtje onzichtbaarder werd en zelfs de maan en de nachtmonsters me niet meer zagen liggen.

‘Ik weet wat je doormaakt’, zei ik tegen het meisje.

Ik probeerde haar blik te vangen, maar ze draaide haar hoofd van me weg, gegeneerd door mijn aandacht.

‘Niet waar’, fluisterde ze.

Ze stapte achteruit, keerde om en liep weg. Ik hield haar deze keer niet tegen.

Toch wel, dacht ik. Je bent een lucifermeisje, net zoals ik. Er leeft een verdriet in je zonder dat iemand het opmerkt en als een enkeling je er toch op aanspreekt, maak je je zo snel mogelijk uit de voeten.

Oh, dat wenen op de stoep, bedacht ik me, terwijl ik mijn appartement binnenstapte en de boodschappen naar de keuken bracht. Het deed me zo aan Elly denken.

Een avond in februari, lang geleden

Waar had ik haar voor het eerst gezien? Was het niet op de avond van het verjaardagsfeest van mijn huisgenoot Lennart? Ik zat in mijn eerste jaar Geschiedenis, dus ik woonde nog maar net op kamers. Lennarts feestje werd op het laatste moment afgelast omdat hij zijn been had gebroken door over een berg vuilnisbakken te springen. Het was altijd wat met die jongen.

Klaar voor een feestje, maar doelloos, doolde ik door de stad tot ik in het noorden bij de bocht van de rivier de wapperende regenboogvlag van een discotheek opmerkte. Ik had al over de club gehoord, het hart van de plaatselijke gayscene. Soms liep ik toevallig door het straatje, bijvoorbeeld wanneer ik met mijn studiegenoten naar een fuif in de buurt ging. Dan probeerde ik snel genoeg te wandelen om geen argwaan te wekken en toch traag genoeg om de discotheek in mij op te nemen: de rode bakstenen, de ijzeren poort, de rijen wachtende mannen of vrouwen.

Ik weet nog dat het de vlag was die me deed twijfelen. Het wapperen voelde als een slag in mijn gezicht, gevolgd door weeë krampen in mijn maag. Ik maakte voor de eerste keer kennis met de regenboogvlag op vakantie met mijn ouders en mijn broer in Italië. Ik was acht jaar. We

hadden ons neergezet bij een ijssalon in Verona. Zo'n typisch Italiaans salon met een gestreepte luifel, alle mogelijke smaken ijs in een toonbank die langer was dan een surfplank en op de achtergrond het geluid van krakend gekleurd ijswater in slush-machines. Papa leerde me over de vlaggen van de verschillende landen. Nepal: de enige vlag die niet rechthoekig is. Het Verenigd Koninkrijk: veel strepen. De Verenigde Staten: veel sterren. Duitsland: zoals de vlag van België, maar net iets anders.

'Daar hangt ook een mooie vlag, papa!'

Ik wees naar een vlag van een café aan de overkant van de straat. De gevel en de ramen van het huis waren zwart geschilderd.

'Bah, nee, schat. Dat is de vlag van de homofielen en lesbiennes.'

Ik wist niet precies wat hij bedoelde, maar zoals ik ondertussen op school had geleerd door mopjes op de speelplaats en vuile woorden van de zesdejaars was homofiel iets wat je absoluut niet wilde zijn. Ik wist dat het te maken had met jongens die jongens kusten en meisjes die meisjes kusten.

'Zijn dat stoute mensen, papa, homofielen en *lesley-ien-nes*?'

'Dat kun je wel zeggen.'

Ik wilde verdwijnen in de kussens van de terrasstoelen. Mijn smurfenijs smaakte me niet meer. Papa en mama moesten eens weten dat Sofia en ik elkaar soms op de mond kusten achter de glijbaan op de speelplaats.

Zoveel jaren later, een andere club, dezelfde schaamte. Het was een impulsieve beslissing geweest om uiteindelijk die avond de club binnen te stappen. Een combinatie van durf en verveling. Om te ontdekken wat je nog niet weet, had ik mezelf overtuigd, moet je te weten komen wat er te ontdekken valt. En zo, door niet meer te denken, maar gewoon te doen, dwong ik mijn voeten de drempel over.

Hoe laat moet het geweest zijn? 11 uur? De nacht was in ieder geval pas begonnen. De club was anders dan ik me had ingebeeld. Geen warme vrouwen die me omarmden en geruststelden, maar wel intimiderende lichamen die dansten op de donkere bassen alsof ze het helemaal begrepen hadden en ik – zo maakten de vrouwen me duidelijk met één blik op mijn versteende lichaam – helemaal niets.

Boven mijn hoofd dansten danseressen in kooien met pythons om hun hals en lenden. Iedereen rondom me bewoog. Enkel een ander meisje zat op een barkruk. Ik zette me naast haar, maar vermeid haar blik toen ze me een glimlach toewierp. Een van de barvrouwen legde zich voor ons neer op de tafel en goot wodka in haar navel. Ze begeleidde met haar ene hand mijn achterhoofd en met haar andere hand het achterhoofd van het verlegen meisje naar haar navel toe.

‘Drink.’

Ik proefde de wodka vermengd met zweet, navelpluis en de tong van het meisje naast me. Toen de barvrouw mij de rekening voorschotelde, bleek dat de wodka zo duur